

tum Sotí solum est, quia illa confessio ex intentione dicentis est integræ; habet enim voluntatem dicendi omnia quæ commisit, et alioquin adhibet nonnullam diligentiam; ergo id satis est, ut illa confessio sit formaliter integræ. Alii vero maxime moventur ex eo quod alias saepe obligarentur fideles ad confessiones iterandas, atque ita hoc onus confessionis redderetur gravissimum, quod vivendum est, quantum fieri possit.

3. *Vera sententia.*—Dicendum nihilominus censeo, eam tantum esse integratatem formalē, in qua homo nihil omittit peccando mortaliter, sive ex scientia, sive ex ignorantia et negligentia culpabili. Ex quo fit, ut omnis confessio, ex parte integratatis sufficiens ad valorem sacramenti, sufficiat etiam ex hoc capite ad effectum ejus, si aliunde sufficiens dolor non desit, ac proinde nulla detur confessio invalida et informis ob defectum integratis. Quod imprimis tenent illi Doctores, qui generatim negant dari sacramentum pœnitentiae validum et informe, quos supra retuli, agens de prima parte materiali hujus sacramenti. Deinde in particulari tenet Cajet. in Sum., verb. *Confessio*, condit. 10, licet in Opusculis obscurius loquatur; tenet etiam Petr. Soto, lect. 10 de Pœnit. ; Navarr., c. 9 Summ., n. 16; et Medina, Cod. de Confess., q. de Confessione diminuta iteranda. Sumiturque haec sententia ex Concil. Trident., dict. c. 5, sess. 14, ubi ter repelit necessarium esse diligentem examinationem conscientiae adhibere, et tunc peccata oblita virtute contineri in his quæ dicuntur, quando diligens examen præcessit; declarat autem in eo capite substantialem integratatem confessionis, neque in hoc distinguit unquam inter necessitatem sacramenti et præcepti. Unde conficitur ratio, quia, licet integritas materialis non sit de substantia, tamen obligatio integre confitendi pertinet ad substantiam; et ideo, ut supra dixi, intrinsece oritur ex ipsa institutione sacramenti; ergo nulla est confessio integra formaliter, nisi per illam satisfiat saltem huic obligationi; sed qui omittit aliquid ex ignorantia culpabili peccando mortaliter, non implet hanc obligationem; ergo talis confessio censeri non potest formaliter integræ; ergo nec sufficiens ad sacramentum conficiendum.

4. *Sotus reprobatur.*—*Doctorum motivo satisfit.*—Ex quo constat, quam sit inefficac ratio Sotí; nam ad formalem integratatem non satis est quælibet voluntas directa confi-

tendi; hanc enim etiam habet ille qui confitetur cum crassa et supina ignorantia; requiritur ergo voluntas efficax faciendi quod in se est, seu quod moraliter potest et debet, ut integræ confiteatur; hanc tamen non habet ille, qui mortaliter peccat in ipsa confessione. Præterea, sicut omission ex ignorantia crassa moraliter est ejusdem rationis cum omissione directe voluntaria, ita etiam omission ex quacunque ignorantia quæ ad peccatum mortale sufficiat; sed illa prior omission dicitur esse contra substantiam sacramenti propter mortalē æquivalentiam; ergo idem est de posteriori dicendum; nam si quæ est differentia, solum est accidentalis secundum magis et minus intra latitudinem voluntarii indirecti, quæ non potest tantam diversitatem efficere in substantiali materia sacramenti. Eo vel maxime, quod illa differentia inter ignorantiam culpabilem mortaliter communem, et ignorantiam crassam vel supinam, gratis excogitata est ab his auctoribus; nam in jure omnis ignorantia quæ ad peccandum mortaliter sufficit, si non est affectata, vocatur crassa vel supina, ut in materia de Excommunicatione latius ostendetur. Nec potest moraliter explicari quomodo hi gradus ignorantiae distinguantur, cum omnis negligentia quæ ad peccandum mortaliter sufficit, esse debeat satis gravis, et consequenter satis crassa et supina. Accedit præterea, quod in eo casu vix potest esse, aut intelligi sufficiens dolor ad sacramentum, cum homo in ipsam confessione actu peccet mortaliter. Unde ad aliud motivum aliorum Doctorum respondetur, nos nullum onus addere confessioni, sed illud tantum quod ex præcepto intrinsecè oritur, quodque Tridentinum Concilium declaravit.

5. *Objectio.*—*Quorundam solutio.*—*Vera responsio.*—Dices: ergo, si quis ex ignorantia etiam inculpabili existimat se fecisse sufficiemtē diligentiam, cum tamen re vera illam non fecisset, et ideo omitteret aliquid peccatum, talis confessio esset insufficiens, quia non continet materiam quam Concilium exigit. Quidam concedunt illam confessionem esse nullam; sed immerito, quia, cum ponatur intercedere ignorantia invincibilis, jam illa oblio est naturalis et inculpabilis. Unde dicendum est, quod licet ille non adhibeat fortasse totam diligentiam quam in re ipsa adhibere posset et deberet, adhibet tamen totam diligentiam quam homo sic dispositus (cum illa scilicet ignorantia) adhibere potest et de-

bet, secundum rectam rationem; et ideo illa confessio formaliter integra est, quia in ea adhibetur moralis diligentia possibilis, et sufficiens ad excusandum peccatum contra præceptum de integratate.

6. *Objectioni contrarie sententiae satisfit.*—Tandem ad leniendum rigorem de iterandis confessionibus, quem opposita sententia obieciet, addere hic possumus (quod Navarrus supra notavit, et in c. *Frates*, num. 82) saepe contingere, ut peccatum aliquod ex ignorantia culpabili committatur, et tamen quod postea facilis negotio ex ignorantia inculpabili in confessione omittatur; nam eadem ignorantia quæ nunc est occasio mortaliter peccandi, in futuro tempore est occasio obliuionis naturalis seu inculpabilis peccati sic commissi, quia peccatum ex ignorantia commissum difficile cognoscitur, et postquam transactum est, difficilis in memoriam revocatur. Hinc ergo saepe contingit, ut quamvis confessio fuerit nulla ex ignorantia culpabili, et ideo, per se loquendo, repetenda, nihilominus de facto saepe excusentur homines ab hac obligatione, quia in posteriori confessione invincibiliter obliviscuntur prioris defectus, et ideo validam confessionem faciunt sine illa repetitione, et priora illa peccata per accidentem tolluntur. Ac similiter, in quolibet futuro tempore fit difficilior recordatio talis defectus, et ideo excusatio semper durat, vel potius augetur. Quod si contingere postea per aliquam occasionem recordari illius defectus, esset quidem iteranda illa confessio, non tamen omnes posteriores quæ bona fide factæ sunt.

7. *Dubium.*—*Dissolvitur.*—Sed quid si in ipsam confessionem sic negligenter inchoata homo advertat, et culpm suam ac negligentiam recognoscet? Communiter dici solet, debere hoc ipsum statim confiteri, et ita suppleri illum defectum. Sed hoc intelligendum est, dummodo ipsa etiam negligentia per interrogaciones confessoris, vel alio modo sufficienter suppleatur; ideoque spectare oportet an urgeat aliqua necessitas mortis vel scandali vitandi, aut quid simile ad perficiendum sacramentum; et tunc si juxta opportunitatem presentem fiat, quod potest, tam ex parte pœnitentis quam confessoris, ignorantia, quæ erat culpabilis, incipiet esse invincibilis; ideoque rite et recte perficietur sacramentum. Si tamen nulla urgeat necessitas, regulariter differenda est absolutio, ut pœnitentis possit sufficiens examen conscientie facere, nisi confessio moraliter judicet se posse in præsenti diligentiam illi supplere.

DISPUTATIO XXIV.

DE MINISTRO CONFESSIONIS IN COMMUNI.

Secunda conditio confessionis, quam supra explicare promisimus, est, ut sit legitima accusatio; quæ respectiva est, et in hoc consistit, quod fiat coram legitimo judice, qui judex est minister hujus sacramenti; et ideo disputatio de ministro in hunc locum cadit, quo cognito, manebit explicata illa conditio. Dicemus autem de ministro prius in communione, postea in particulari, et deinde de modo, quo exercere debet munus suum, et consequenter de obligationibus seu præceptis quæ ad illum pertinent.

SECTIO I.

Utrum minister hujus sacramenti sit solus sacerdos.

1. *Error Waldensium.*—*Hujus erroris primum fundamentum.*—*Secundum fundamentum.*—Multi heretici dixerunt, etiam laicum posse esse ministrum hujus confessionis, præsertim si justus sit et bonus. Qui error solet tribui Waldensibus, quia licet negaverint confessionem, dixerunt tamen omnes laicos esse sacerdotes, et habere potestatem confiendi corpus Domini, præsertim si justi sint, ut videtur est in Prato, verb. *Waldenses*, et verb. *Pauperes de Lugduno*. Hunc vero errorrem proprie docuit Wicleph, ut refert Waldensis, tom. 2, c. 135 et 145, et eundem excitavit Lutherus, ut patet apud Rofensem, art. 13, et alios. Fundamentum esse potuit, quia hi heretici negant in hoc sacramento dari gratiam et veram absolutionem a peccatis, sed tantum esse quoddam nudum ministerium, et externum signum adhibitum tantum ad excitandam fidem. Quod talsum fundamentum in materia de sacramentis in genere satis impugnatum est; et supra in hac materia, d. 10, in particulari ostendimus habere ministerium hujus sacramenti veram et supernaturalem potestatem judicariam ad remittendam peccata in hoc sacramento, et sententiam ab illo latam, clave non errante, ratam et firmam esse in coelis, quod etiam supra confirmatum est, cum de essentia et forma hujus sacramenti ageremus, disput. 10 et 11. Alterum fundamentum hujus erroris esse potuit, quia

negant verum sacerdotium a Christo institutum, sed omnes Christianos faciunt aequalis dignitatis et potestatis, et solum requirunt ut ab ipsa communitate Ecclesiae deputentur ad aliquod ministerium peragendum, ut rite et recte illud exequi possint. Sed hoc ex professio impugnandum est in materia de Ordine, et in materia de Eucharistia impugnatum est ex parte, ostendendo potestam consecrandi non omnibus laicis esse communem. In materia etiam de fide et de legibus ostenditur esse in Ecclesia potestam spiritualem, datam a Christo non omnibus Christianis, sed sacerdotibus et pastoribus, ut constat ex ad Ephes. 4, et 1 ad Cor. 42. Supra etiam impugnatus est ille error quantum ad hanc judicariam potestatem in hoc foro, de quo agimus; et hic pauca breviter addenda sunt.

Assertio 1.

2. Dico primo, solum sacerdotem esse ministerum hujus sacramenti. Est de fide definita in Concilio Florentino in litteris unionis, et Tridentino, sess. 14, c. 6, et can. 9 et 10, et in Constantiensi, sess. 8 et 15, ubi damnantur errores Joannis Huss et Wicleph; et in Concilio Cabilonensi II, c. 33, et habetur in c. *Quidam dicunt*, de Poenit., d. 4, ubi dicitur universam sanctam Ecclesiam docere sacerdotibus esse confitenda peccata. Definiuit etiam Leo X, in damnatione articulorum Lutheri. Fundamentum est, quia in ministro hujus sacramenti necessaria est potestas clavium, quia nullus potest esse judex sine potestate; haec autem potestas cum supernaturalis sit, ut supra ostensum est, non per se et necessario convenit omnibus, sed illis quibus a Christo data est, ut per se est manifestum; solum ergo illi possunt esse ministri confessionis, quibus Christus contulit hanc potestatem; contulit autem solis sacerdotibus, quod solum probandum superest. Probatur autem ex Joan. 20, ubi solis Apostolis pro se et suis successoribus dixit Christus: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*; per qua verba concessit predictam potestatem, ut in superioribus etiam ostensum est.

3. *Objectio.* — *Decisio ex conjectura.* — Dicit quis: unde constat illa verba dicta esse Apostolis in dicto sensu; sepe enim loquebatur Christus Apostolis pro illorum personis, ut quando dedit potestatem ejiciendi dæmones et sanandi infirmos, etc., interdum in

illis loquebatur toti Ecclesiae, ut cum dixit: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi*; interdum loquebatur illis, et successoribus illorum tantum in potestate Episcopatus, ut forte cum dedit potestatem excommunicandi, vel quod certius est, cum dedit potestatem ordinandi sacerdotes; unde ergo constat illa verba non posse aliquo ex dictis modis intelligi, non vero quod sint dicta Apostolis pro illis, et eorum successoribus in dignitate sacerdotali? Respondetur, si conjectura utendum est, sufficiens ratio reddi potest; nam cum haec potestas et sacramentum ad commune bonum Ecclesiae ordinaretur, et esset unum ex praecipuis fundamentis ejus, sicut Ecclesia erat perpetuo duratura, ita et haec potestas; et inde constat illa verba non esse dicta Apostolis personaliter, sed pro illicet eorum successoribus; qua ratione supralatius usi sumus. Deinde, quia hoc sacramentum est gravissimum judicium, non debuit cuiilibet de populo committi, sed determinatis judicibus. Et quia est judicium sacrum, non nisi sacer minister, seu consecratus institui debuit. Deinde non oportuit reservari solis Episcopis, quia hoc sacramentum est magnae necessitatis, et judicium frequenter ac communiter exercendum, et propterea recte intelliguntur illa verba non esse dicta Apostolis, ut simpliciter representabant totam Ecclesiam, neque ut solum representabant Episcopos, sed ut solum representabant sacerdotes; sicut illa verba: *Hoc facite in meam commemorationem*, quibus data est potestas consecrandi, dicta sunt Apostolis pro illis et eorum successoribus in dignitate sacerdotali. Unde etiam sumitur optima congruentia, quia potestas haec absolvens, que est supra corpus Christi mysticum, concedi debuit iis qui habent potestatem supra corpus Christi verum, quia quibus competit confidere verum Christi corpus, debuit etiam dari potestas ad disponenda membra Christi, ut essent apta ad illius corpus verum suscipiendum, et propterea potestas haec nulli eorum conceditur, qui in inferiori gradu constituitur.

4. *Decisio ex usu et consuetudine Ecclesiae.* — Sed, quod caput est, hanc veram interpretationem et doctrinam confirmat infallibilis traditio Ecclesiae, que constat imprimis perpetua consuetudine, cuius nullum initium cognoscitur, neque in aliquo Concilio, neque in aliquo Pontificis decreto, quod est signum esse traditionem Apostolorum, qui ita sensum verborum Christi intellexerunt et Eccle-

siae tradiderunt. Deinde constat ex veterum Patrum testimoniis, qui dicunt hoc significasse Christum, cum Lazarum dedit Apostolis solvendum, Joan. 11, et cum illos misit ad solvendum pullum et asinam, Matt. 21, ut ex Athanasio, Augustino et alii supra citavi, disput. 4 de Clavibus. Intelligunt etiam hoc indicasse Christum Matt. 4 et Luc. 17, quando misit leprosos, ut se sacerdotibus ostenderent. Unde etiam intelligunt hoc fuisse figuratum in lege veteri, in qua iudicium inter lepram et non lepram sacerdotibus erat reservatum. De quo videri potest Hieron., Matt. 18; Chrys., lib. 3, de Sacerdotio, praesertim col. 4, ubi inter alia ait, sacerdotes Evangelicos habere potestatem, quam neque Angeli, neque Archangeli, neque terreni principes habent, quia ad hos omnes dictum non est: *Quodcumque solveritis*. Unde concludit, Christianos omnes persuasos esse debere, sacerdotum curationibus se submittere oportere. Unde Leo Papa, Ep. 89, alias 91, c. 2, de hoc tractans, inter alia ait, sic esse divinae bonitatis praesidia ordinata, ut indulgentia Dei nisi sacerdotum supplicationibus nequeat obtineri. Et Fabianus Papa., Ep. 2 decretal., col. 4, ad finem, dicit, qui mortaliiter peccat, in barathrum delabi, nisi ei sacerdotali dignitate subventum fuerit. Et Cyprian., lib. de Lapsis, circa finem: *Confiteantur, inquit, singuli delictum suum, dum satisfactio et remissio facta per sacerdotes, Domino grata est*. Et Epist. 54, alias lib. 4, ep. 2, in fine, dicit, poenitentibus per sacerdotem posse pacem concedi. Et de eadem re est optima tota Ep. 55, quae alias est 2, lib. 1. Ambrosius etiam, lib. 1 de Poenit., jus ligandi et solvendi solis sacerdotibus dicit esse datum, et munus Spiritus Sancti esse officium sacerdotis; et lib. 2, c. 2, in fine: *Concessit hoc Christus Apostolis, quod ab Apostolis ad sacerdotem transmissum est*. Idem Ambrosius, ser. 10 in Psal. 118, aliquantulum a principio: *Accipimus*, inquit, *Spiritum Sanctum, qui non solum nostra peccata dimittit, sed etiam nos facit sacerdotes ad aliorum dimittenda peccata*. Et Augustinus, de Vera et falsa poenit., c. 10, et habetur in cap. *Quem poenitet*, de Poenit., d. 1: *Repräsentet vitam suam Deo per sacerdotem, præveniat judicium Dei per confessionem*; et lib. 50 Homil., in 50, c. 11: *Veniat ad anistites, per quos in Ecclesia claves ministrantur*. Basilius etiam, in Reg. brevioribus, in 288, cum interrogatus esset, an liceat cuiilibet confiteri peccata, respondet: *Necessario iis peccata aperiri debent, quibus credita est*.

Assertio 2.

6. *Qui contra hanc veritatem docere videantur.* — *Explicantur in vero sensu.* — Dico secundo: sacerdos, etiamsi malus sit et iniquus, potest esse sufficiens minister hujus sacramenti. Est de fide diffinita in specie in Concilio Tridentino, sess. 14, can. 10, de qua videri possunt supra dicta de sacramentis in genere, et specialiter Chrysost., hom. 85 in Joan., et August., tract. 5 in Joan. Et ratio est, quia hoc ministerium non fundatur in sanctitate, sed in potestate a Christo concessa.

quæ propter peccatum non amittitur. Contra hanc autem veritatem docere videtur Auctor Imperfecti in Matth., hom. 53, et Orig., tract. 2 in Matth., quos conatur exponere Sextus Senens.; lib. 6 Biblioth., notat. 69 et 70, et 108. Sed revera uteque loquitur valde improprie, nec in illorum interpretatione multum immorari necesse est. Augustinus vero variis in locis animadversione indiget. Nam lib. 3 de Baptismo, c. 48, et lib. 5, c. 21, et lib. 6, c. 3, et lib. 7, c. 51, dicit potestatem remittendi peccata datam esse Ecclesiæ prout ex justis et sanctis constat. Sed interdum Augustinus non loquitur de potestate remittendi peccata sacramentaliter, sed de potestate impetrandi aliis remissionem peccatorum, vel si loquatur de priori potestate, intelligit datam esse soli Ecclesiæ in qua vera est sanctitas, non tamen sentit solum esse hanc potestatem in membris sanctis; constat enim alias ex Augustino, in Ecclesia non tantum esse sanctos, sed etiam peccatores, et sacramenta posse valide ab utrisque ministrari. De qua re in superiori tomo fuse dictum est.

An ex dispensatione vel ob necessitatem possit hoc sacramentum a non sacerdote fieri.

7. *Ratio dubitandi quoad primum.* — *Ratio dubitandi quoad secundum.* — *Augetur difficultas ex c. Fures, de Furtis.* — Sed difficultas superest, an sacerdos sit ita necessarius minister, ut neque ob dispensationem, neque ob necessitatem possit ab alio sacramentum fieri; ex utroque enim capite potest esse aliqua dubitandi ratio. Et primo, quia interdum minister, qui per se et ordinarie non sufficit ad aliquod sacramentum ministrandum, potest sufficere ex dispensatione Pontificis, ut in sacramento confirmationis constat; ergo, licet sacerdos sit ordinarius minister hujus sacramenti, ex dispensatione poterit sufficere diaconus, praesertim cum hoc sacramentum sit majoris necessitatis quam confirmatio. Ex alio vero capite potest esse dubitandi ratio, quia ob necessitatem videtur esse sufficiens ratio, ut laicus possit confessionem audire, quando penitens est in extremo articulo, et non est copia sacerdotis. In baptismo enim ita institutum est, quia est sacramentum necessitatis; eur ergo non etiam in hoc sacramento, quod etiam necessitatis est? Et augetur primo difficultas ex c. *Fures*, extra de Furtis, ubi præcipitur, ut fur, qui in actuali furto interficitur, careat sepultura, et

subditur: *Si autem presbytero vel diacono confessus fuerit, communione non privetur.* Cui consentaneus est locus Cypriani supra tractatus, Epist. 13, alias lib. 3, epist. 17, ubi committit diacono, ut in absentia presbyteri reconciliat penitentem jam animam agentem. Et confirmatur secundo, quia in articulo mortis, qui non potest confiteri sacerdoti, tenetur confiteri laico, ut videtur docere Magister in 4, dist. 17, cap. 5, et ibi D. Thom., q. 3, art. 3, q. 2, ad 1; ergo est illa vera confessio, et ille vere minister.

8. *Conclusio negativa.* — Dicendum tamen est, sacerdotem esse ministrum simpliciter necessarium, ita ut in nulla necessitate neque ex ulla dispensatione alius sufficere possit. Est conclusio communis Theologorum, et de fide, quæ probanda est ex dictis in probatione principalis assertionis, et ex Concilio Trident., sess. 14, can. 10, ubi absolute definit solum sacerdotem posse esse ministrum hujus sacramenti. Unde multo aliter loquitur, quam de ministro confirmationis vel baptismi fuerat locutus. Ratio vero est, quia sine potestate clavium nullus potest esse minister, ut constat ex supra dictis; quia sine potestate absolvendi nullus potest confidere hoc sacramentum, nec vere proferre formam; potestas autem clavium fundatur in charactere sacerdotali. Et confirmatur, quia nullus nisi sacerdos potest ex dispensatione vel ob necessitatem confidere verum Christi corpus; ergo similiter, etc. Tandem hoc pendet præcipue ex institutione Christi; traditio autem, et usus Ecclesiæ docet ita esse hoc a Christo institutum.

9. *Ratio differentia inter hoc sacramentum et confirmationem.* — Ratio vero differentia inter hoc sacramentum et confirmationem reddi potest, quia in hoc sacramento minister regulariter deesse non potest, neque potest accidere, ut communis bono Ecclesie vel alicuius provincie ejus expeditat talis dispensatio, quia sacerdotes in Ecclesia ordinarie inveniuntur, ita ut in una provincia, vel civitate nunquam desint, et in particularibus casibus raro deficiant; et ideo non oportuit ut in eo posset dispensatione uti. Confirmationis autem ordinarius minister est solus Episcopus, qui interdum deesse potest, etiam in tota aliqua regione. Item quia sacramentum confirmationis solum presbytero committi potest, qui jam habet potestatem in verum Christi corpus, et adhuc in controversia est, an in charactere differat ab Episcopo. At

vero, si ministerium hujus sacramenti committendum fuisset alteri quam sacerdoti, committeretur homini non habenti potestatem in verum Christi corpus. Quæ quidem sunt congruentiae. Vera autem ratio est Christi institutio. Et idem dicendum est de baptismo. Est enim baptismus majoris necessitatis, quam hoc sacramentum; nam hoc semper suppleri potest per contritionem, ille vero non, saltem in parvulis; et ideo aliter est commissum sacerdotibus ministerium illius sacramenti quam istius. Cujus signum manifestum est, quia si extra necessitatem laicus baptizet, licet male faciat, tamen sacramentum tenet, quod in hoc sacramento nullo modo dici potest.

10. *Cap. Fures, de Furtis, explicatur.* — Unde ad illud c. *Fures*, respondeatur, sensum esse, si ostenderit signa contritionis et penitentiae, non esse illi denegandam communionem; numerantur autem specialiter sacerdos et diaconus, quia a sacerdote potest et absolvit, et communicari; diaconus vero, quamvis non possit illum absolvere, potest tamen in illo articulo, et deficiente sacerdote, Eucharistie sacramentum ministrare illi, dummodo alias se sufficienter dispositum ostendat. Et hoc significatum est per illa verba: *Si diacono confessus fuerit.*

11. Hinc vero colligit Glossa ibi, in extrema necessitate, deficiente sacerdote, confessionem esse inferiori etiam laico faciendam. Et Panormitanus addit ibi, et posse, et debere. Quem modum loquendi imitati sunt Theologi supra citati. Sed certum est talem confessionem non esse faciendam in ordine ad absolutionem, quia ille non potest esse judex. Unde est certum non esse necessarium necessitate sacramenti, seu salutis, cum ad sacramentum conficiendum, vel ad gratiam obtinendam nihil conferat. Ex quo etiam aperte sequitur, non esse necessariam necessitate preecepti, per se loquendo; quia hoc præceptum conjunctum est cum potestate clavium, estque idem eum preecepto recipiendi hoc sacramentum; illa autem confessio neque in potestate clavium fundatur, neque ad sacramentum conficiendum ordinari potest, cum non sit accusatio coram legitimo judice; nullo ergo modo necessaria est. Advertere autem oportet, in Concilio Constantiensi, in Bulla Martini V, in qua condemnantur errores Joannis Wicleph et Joannis Huss, inter alias interrogations quæ ibi proponuntur pro his qui sunt suspecti de illa heresi, unam esse:

SECTIO II.

Utrum omnis sacerdos, vel solus ille qui potestatem habet jurisdictionis, possit esse minister hujus sacramenti.

1. *Potestas ordinis.* — De potestate ordinis supra corpus Christi mysticum, et de potestate jurisdictionis dixi nonnulla supra, secunda parte hujus materiæ, disp. 16, sect. 1, quæ hic repetenda non sunt, sed supponenda. Praesertim oportet ut in significatione nonum conveniamus, ne forte de nominibus, aut in ambiguo laboremus. Quidam enim ipsam potestatem ordinis in corpus Christi mysticum, jurisdictionem appellant, ut Abulensis in suo Defensorio, part. 2, c. 62, et

nonnulli alii, ut ibi vidimus; quia illa revera est potestas judicaria ad ligandum et solvendum in hoc foro; omnis autem potestas judicaria videtur esse jurisdictionis, quia est potestas ad dicendum jus. Ego vero hanc appello potestatem ordinis cum communis modo loquendi antiquorum Theologorum, imo et Conciliorum, quia per ipsam consecrationem et ordinationem sacerdotis datur, et immutabilis ac indelebilis est; et praeter illam datur propria potestas jurisdictionis, per quam unus alteri subditur in hoc foro, quod non fit per solam potestatem ordinis, ut ex dictis in citato loco constat.

2. *Error haeticorum.* — *Questio.* — *Prima sententia.* — Supposita ergo significatione nominum, haeticici sicut non agnoscunt hoc sacramentum esse verum judicium, ita etiam totum hoc genus jurisdictionis contemnunt. Verumtamen eos omissamus; nam eorum fundamentum satis impugnatum est, et jurisdictionis in hoc foro satis est in superioribus demonstrata, et ex dicendis etiam constabit. Inter Catholicos autem quidam dixerunt, omnes sacerdotes ex vi suae ordinationis et divini juris esse sufficientes ministros hujus sacramenti, ita ut, quamvis possit Ecclesia prohibere aliquibus sacerdotibus, ne hoc sacramentum ministrant, non tamen possit efficere quin eorum absolutio sit valida, quantum est ex parte illorum, si ex parte penitentis omnia necessaria concurrant. Quod ideo dicitur, quia in hoc sacramento, ex defectu dispositionis penitentis fieri potest, ut sit invalidum, ut supra dictum est; et ideo si penitens scienter confiteatur sacerdoti ab Ecclesia prohibito, graviter peccat, et indispositus accedit, et ex hac parte nullum fit sacramentum; si autem accederet bona fide et cum debita dispositione, sacramentum esset validum. Hanc sententiam tenuit Armacanus, libro 41 de Quæstionibus Armenorum, a principio, per nonnulla capita. In quam etiam inclinat Almain. in 4, d. 48, q. unica; neque improbabilem reputat Durandus, d. 49, q. 2.

3. Fundamentum præcipuum sumitur ex verbis institutionis, *Accipite Spiritum Sanctum.* Nam ex vi illorum constituti sunt ministri sufficientes hujus sacramenti, quos non potest Ecclesia mutare, neque eorum actum irritare, magis quam in aliis sacramentis. Praeter hoc autem adduntur conjecturæ sumptæ ex aliquibus in quibus potestas ad conficiendum hoc sacramentum ita est

communis omnibus sacerdotibus, ut non possit per Ecclesiam auferri, ut in articulo mortis, et circa peccata venialia. Solet etiam argumentum sumi ex confessionibus Pontificis vel Episcoporum. Sed de his casibus dicemus infra in propriis locis, parum enim ad presentem faciunt. Principale autem fundatum supra solutum est, cum de potestate remittendi peccata disputaremus, ubi late ostendimus ipsum falsum esse, et sententiam hanc jam hoc tempore esse erroneous.

4. *Secunda sententia.* — *Secunda sententia reprobatur.* — Alii tandem distinctione usi sunt, ut refert Medin., Cod. de Confess., q. de Confessione non necessitate sed voluntate facta. Nam in confessione voluntaria, quæ non est ex præcepto, dixerunt, quemlibet sacerdotem, etiamsi jurisdictionem non habeat, posse esse ministrum; in ea vero confessione, quæ fit ex necessitate præcepti, aiebant, non quemlibet sacerdotem, sed illuminatum qui jurisdictionem habet, posse esse ministrum, ac si haec necessitas orta sit ex cap. *Omnis utriusque sexus*, præcipiente confessionem annuam fieri proprio sacerdoti. Hæc vero sententia non est minus falsa quam præcedens, quia necessitas jurisdictionis in ministro hujus sacramenti non est ex præcepto Ecclesiæ, sed ex intrinseca ratione et institutione hujus sacramenti per modum judicij, ut mox explicabimus. Item, quia alias, quamvis in confessione ex præcepto esset necessaria jurisdictionis, ut licite ministraretur sacramentum, non tamen esset per se necessaria ad valorem ejus, quia solum præceptum Ecclesiæ ad hoc non sufficit. Tandem confessio de peccatis mortalibus (de qua præcipue agimus) licet interdum fiat voluntarie quoad temporis circumstantiam, tamen per illam semper impletur præceptum divinum confessionis quoad substantiam ejus; præceptum autem divinum obligat ad confidendum omnia peccata Ecclesiasticis judicibus et pastoribus, a qua obligatione homo liber manet per illam confessionem voluntariam; ergo idem minister in ea requiritur, quando est de mortalibus prius non confessis; nam si sit de venialibus, seu materia non necessaria, hæc ratio non ita urget. Prior tamen etiam de illa procedit, ut latius inferius dicemus.

Questionis resolutio.

5. Dicendum ergo est, per se loquendo, non omnes Ecclesiæ sacerdotes esse suffi-

cientes ministros ad conficiendum valide hoc sacramentum circa materiam necessariam ejus, idque non tantum per accidentis ob indispositionem penitentis, sed per se ob defectum alicujus rei necessariæ ex parte ipsius ministri. Hæc assertio est communis Theologorum, D. Thomæ in 4, d. 47, q. 3, art. 3, q. 4, et d. 49, q. 1, art. 3, q. 1; Paludan., d. 47, q. 3, art. 1, et d. 49, q. 3, art. 3; ubi etiam Capreolus, Gabr., Scotus, et Major, q. 1; Bonav., art. 2, q. 2; Richard., art. 1, q. 3; Soto, d. 48, q. 4, art. 2, et d. 20, q. 4, art. 5; Ledesma, 2, part. 4, quæst. 32, art. 1; Cano, dict. Relect. de Pœnit., part. 5; Petrus Soto, lect. 5 de Confessione; Medina, Cod. de Confessio., q. 39. Consentient etiam Cajetan., tom. 1 Opusc., tractat. 7; et Navarrus in Summa, c. 27, n. 259, et in cap. Placuit, de Pœnit., dist. 6, in principio, num. 48 et 53; et Angelus, verb. *Confessio*, num. 4; et Sylvest., verb. *Confessor*, 1, q. 1 et 2; et D. Antoninus, 2 part., titul. 17, cap. 4, casu 3. Sumiturque ex Concilio Florentino in Decreto Eugenii; clarius ex Tridentino, sess. 14, cap. 7, dicente, nullius momenti esse absolutionem a sacerdote datam, qui neque ordinariam, neque delegatam jurisdictionem habet. In quibus verbis Concilium, unum supponit, scilicet, posse aliquos sacerdotes carere omni jurisdictione in hoc foro, et aliud docet, scilicet, absolutionem a eis datum nullius momenti esse, et consequenter esse per se nullam ex potentia absolvantis; nam si ex hoc capite, ac per se posset esse valida circa penitentem recte dispositum, non posset talis absolutio per se dici nullius momenti. Atque hanc dicit Concilium esse Apostolicam traditionem, quæ confirmari potest ex Damaso Papa in Epist. 4 Decretali, et ex Concilio Hispanensi II, c. 7, dicentibus, presbyterum non posse reconciliare penitentem sine licentia Episcopi; et loquantur clare de reconciliatione sacramentali. Et hoc ipsum confirmat capitulum *Omnis utriusque sexus*, dicens, alienum sacerdotem sine licentia proprii non posse solvere vel ligare. Idem sumitur ex c. *Si Episcopus*, de Pœnit. et remissione, in sexto, ubi dicitur, nulla consuetudine posse prescribi, ut aliquis sibi confessorem eligat sine licentia sui Prælati; nam si quilibet sacerdos ex vi juris divini esset sufficiens minister hujus sacramenti, et prohibitio Ecclesiæ solum faceret illicitam hujusmodi electionem confessoris sine licentia Prælati, consuetudo posset contra illam pro-

hibitionem prevalere; nam potest legem humana revocare.

6. *Ratio veritatis a priori.* — *Jurisdictionis ordinaria.* — *Jurisdictionis delegata.* — *Advertisendum primo.* — Ratio a priori hujus veritatis est, quam Concilia tetigerunt, quia de essentia hujus sacramenti et de necessitate ex parte ministri est, ut habeat jurisdictionem; sed non omnis sacerdos habet jurisdictionem; ergo non omnis sacerdos est sufficiens minister. Major patet, quia hoc sacramentum essentialiter est judicium; ergo minister eius necessario requirit omnia quæ sunt de ratione veri judicij; de ratione autem judicis est, ut habeat jurisdictionem. Quia nemo potest sententiam ferre, seu jus dicere in non subditum, ut Concilium Tridentinum dixit; nemo etiam potest ligare, aut pœnam impunere ad vindicandum delictum, nisi qui jurisdictionem habet; utrumque autem facit minister in hoc sacramento. Major vero supponit tanquam clara in dictis Conciliis, et ex illa partitione jurisdictionis, quam insinuant, probationem ejus indicant. Partitio est, quia omnis jurisdictionis, aut ordinaria est, aut delegata; quæ in materia de judiciis per se satis nota est, et in sequenti libro de censoriis a nobis fusius tractabitur. Nunc breviter exponitur, nam jurisdictionem ordinariam dicitur habere is qui ex vi proprii munera et officia est superior alteri, et in praesenti materia dicuntur illam habere, qui ex officio sunt pastores animarum, qui propterea etiam possunt hanc jurisdictionem aliis committere. Unde illi dicuntur habere hanc jurisdictionem delegatam, qui solum habent illam ex commissione, ac propterea per se non possunt eam aliis subdelegare. Est ergo illa partitio adæquata, cum membra ejus immediatam oppositionem seu contradictionem includant. Atque hinc facile probatur major propositio, quia manifestum est non omnes sacerdotes ita esse animarum pastores, ut ex officio jurisdictionem ordinariam habeant. Notum est etiam, non omnes sacerdotes, qui pastores non sunt, habere jurisdictionem ab ipsis pastoribus commissam. Quæ omnia latius confirmari possunt ex dictis supra de potestate jurisdictionis. Est autem hic advertiserendum, propter opiniones ibi tractatas, quod licet Catholici Doctores inter se disputent, an sacerdotes habeant jurisdictionem a Christo vel ab Ecclesia, omnes tamen, excepto Armano, in hoc convenient, quod non omnes sacerdotes possunt valide ministrare hoc sa-

cramentum, et consequenter, quod deest aliquibus jurisdictione, vel aliquod ejus complementum, quidquid illud sit; quod ad presentem questionem satis est, alia vero controversia satis ibi disputata est.

7. *Corollarium.*—Unde ex hac resolutione colligitur, valorem hujus sacramenti ex parte ministri pendere ex aliqua concessione vel prohibitione Ecclesiae, quod est singulare huic sacramento inter cetera. Nam in aliis quantumvis Ecclesia removeat ministerium a sacro ministerio alicuius sacramenti, nihil minus sacramentum, ab illo datum, validum est, licet ille peccet ministrando, quia nulla conditio sublata fuit necessaria ad sacramentum, licet usus fuerit prohibitus; in hoc autem sacramento, si Ecclesia non concedat, vel auferat jurisdictionem, et hoc modo prohibeat ministerium, non solum peccat sacerdos qui tentat absolvere, sed etiam nihil facit, ut aperte docuit Concilium Tridentinum. Et ratio est, quia illa non est tantum prohibito, sed etiam ablatio alicuius conditionis, seu potestatis necessariae in ministro ad valorem talis actus, quam potestatem nos diximus esse jurisdictionem, quia haec revera est moralis potestas necessaria, et quae per homines dari vel auferri potest; et quidquid aliud fingitur, aut sine fundamento est, aut revera non est aliud, sed idem, alio nomine, praeter communem usum Ecclesiae et Conciliorum, nominatum, ut in citata disputatione satis declaratum et probatum est. Neque hinc sequitur Ecclesiam mutare aliquid substantiale in ministerio hujus sacramenti; quia requisita ad valorem hujus sacramenti ex institutione Christi semper eadem sunt, et illis concurrentibus, non potest Ecclesia impedire, quominus sacramentum validum sit, neque etiam quod sine illis fiat; potest tamen facere, ut hic homo habeat vel non habeat omnia necessaria ex institutione Christi ad confidendum hoc sacramentum. Nam unum ex his requisitis est, quod jurisdictionem et subditum habeat, quod pendet ex concessione vel ablatione Ecclesiae, de qua re dixi plura in superiori tomo, tractando de sacramentis in genere.

8. *Advertendum ultimo.*—Ultimo advertendum est, assertionem positam limitatam a nobis fuisse ad materiam necessariam hujus sacramenti, quae est peccatum mortale nunquam confessum, et per se loquendo. Et hoc posterius additum est ad excludendum casum extremae necessitatis, in quo quilibet sacerdos potest esse minister modo infra expli-

cando. Illud vero prius positum est propter peccata venialia vel mortalia jam semel rite confessa; nam ab utrisque potest absolvere quilibet sacerdos, praesertim ab Ecclesia toleratus, si de illis solis fiat confessio. In quo tamen advertendum est, duabus de causis posse intelligi, quemlibet sacerdotem esse sufficientem ministerum in confessione, quae fit de solis venialibus peccatis. Prima est, quia ad absolvendum in tali causa non requiritur propria jurisdictione, sed sufficit voluntaria subjectio penitentis. Secunda est, quia, licet requiratur jurisdictione, omnes sacerdotes illam habent. Priorem causam videtur approbare Cajetanus, tomo 4 Opusc., tract. 7, quod ipse nulla ratione probat; et aliunde repugnat definitioni Conciliorum Lateranens. et Florent., et praeципue Tridentini, quod minister hujus sacramenti debet habere jurisdictionem ordinariam vel delegatam, alioquin nullius momenti erit absolutio ejus. Quae definitio generalis est, sine ulla exceptione; ergo verum habet in omni confessione, in quaunque necessitate et ex quaunque materia fiat. Ratio etiam supra facta generaliter hoc convincit; nam etiam confessio fiat de solis venialibus, sacramentum hoc perfici debet per modum veri judicii; ergo etiam in illo est necessaria simpliciter jurisdictione, quae non est tantum conditio requisita ex parte materiae, ut Cajetanus ait, sed etiam ex parte ipsius ministri, non minus in hac confessione quam in aliis, quia nulla assignatur differentia ratio, nec Concilia in hoc alter loquuntur, nec minus peccata venialia remittuntur et judicantur potestate divina, seu manante ex Christi institutione, quam cetera. Imo talis jurisdictione non utcumque est conditio necessaria, sed etiam dici potest principium per se morale talis actionis; nam, licet absolutio, ut est actus efficaciter sanctificans hominem, sit per se a potestate ordinis, tamen ut est juridica prolatio sententiae, est per se a potestate jurisdictionis; et, quia non potest rite exerceri, nisi utramque habeat, ideo necesse est ut ab utraque potestate procedat. Est ergo hoc in universum verum, et sine ulla exceptione, quod existimo certum ex praedicta Conciliorum doctrina et ratione. Exceptio ergo, et limitatio in regula, posita est propter aliam rationem, scilicet, quia circa venialia peccata omnibus data est jurisdictione, et idem est circa mortalia in extrema necessitate; unde autem sit talis jurisdictione, et quomodo constet, suo loco videbimus.

DISPUTATIO XXV.

DE MINISTRO HUJUS SACRAMENTI EX ORDINARIA POTESTATE.

Ministri quantum ad potestatem ordinis aequales sunt. — Ministri hujus sacramenti, quantum spectat ad potestatem ordinis, aequales sunt; nam, licet possit ab Episcopis ministrari, illa excellentior potestas Episcopi per accidens est ad hoc ministerium; unde modus etiam recipiendi hanc potestatem idem est in omnibus sacerdotibus, et ideo de hac potestate nihil superest in hac materia dicendum, sed reliqua pertinent ad materiam de Ordine. Potestas autem jurisdictionis quia regulariter ab homine manat, et non datur per aliquid intrinsecum, sed per extrinsecum concessionem, et augeri potest, et minui, et variis modis concedi, quos oportet declarare. Supponendi autem sunt illi duo modi insinuati in Conciliis supra citatis, habendi, scilicet, hanc jurisdictionem, vel ordinariam, vel delegatam, de quibus quomodo differant, jam satis dictum est; de utroque ergo in particulari est dicendum. Et in hac disputatione dicemus de ministro ordinario, et consequenter de proprio sacerdote singulorum fidelium; in sequenti vero de ministris delegatis.

SECTIO I.

Qui sint ministri ordinarii hujus sacramenti respectu omnium et singulorum fidelium.

1. *Tres sunt ordines ministrorum.* — *Primus.* — Tres sunt ordines in Ecclesia horum ministrorum ad quos omnes alii reducuntur, qui numerari solent. In primo et supremo ordine est solus Summus Pontifex, qui habet jurisdictionem hanc ordinariam et eminentiorem omnibus aliis: primo in hoc, quod habet illam immediate a Christo Domino; nam, licet eligatur ab hominibus, tamen neque ipsi, nec universa Ecclesia dat illis jurisdictionem, sed ipsi designant personam, et Christus immediate munus confert, de quo alibi disputandum est, et videri potest Nicolaus Papa in cap. *In nomine Domini*, d. 23. Secundo, in hoc, quod habet hanc jurisdictionem independentem ab alio, quin potius omnis alia pendet ab ipso. Tertio, quod habet illam universalissimam quoad loca, personas et culpas, et quoad modum utendi illa, vel per se immediate, vel per

alios, seu concedendo eam aliis, prout voluerit vel oportuerit. Quae omnia fundantur in verbo Christi, Joan. 21: *Pasce oves meas*; et videri possunt e. ult. et pen., 9, q. 3, et c. *Cuncta per modum*, de Majorit. et obed.; et D. Th., Opusc. 1, c. 32, et Opusc. 49, c. 4, et alia quae tractari solent 2, 2, q. 4, art. 10. Et ad hunc ordinem reducuntur summus Poenitentiarius Pontificis, Legatus a latere, et si qui alii excellentiori modo illam participant.

2. *Secundus ordo.* — *An Episcopi habeant jurisdictionem humano vel divino jure.* — *Prima sententia.* — In secundo ordine sunt Episcopi, de quibus dubitari solet an habeant jurisdictionem hanc humano vel divino jure. Quae quæstio præcipue tractari solet de jurisdictione Ecclesiastica pertinente ad forum contentiosum, sed est eadem ratio utriusque, et ideo in materia de Censuris, Deo dante, tractabitur. Nunc breviter attingam opiniones et auctores, et quid a nobis tenendum sit, quantum necessarium est ad ea quæ postea dicemus de casuum reservatione. Quidam ergo simpliciter dicunt, Episcopos habere jurisdictionem jure divino, Major, in 4, d. 17, q. 7; insinuat Soto in 4, d. 18, q. 4, art. 2, expressius d. 21, art. 4, et disp. 24, q. 2, art. 2, et lib. 1 de Justitia, q. 1, art. 4; Petrus Soto, lect. 5 de Confess.; Victor., Relect. 2 de Potestate Eccles., q. 2; Castro, lib. 2 de Justa haeret. punit, c. 24, et lib. de Haeres., verb. *Episcopatus*.

3. Contrariam sententiam tenet D. Thom., 2, 2, q. 39, art. 3, et in 4, d. 19, q. 1, art. 3, et d. 20, quæst. 1, art. 4, quæst. 3; ubi Soto, quæst. 1, art. 2, in fine 4 conclus., hoc sentire videtur, nisi aliud intelligat per auctoritatem Episcopi, de qua ibi loquitur, aliud per jurisdictionem, de qua agit in aliis locis. Latius tenet hoc Cajet., tom. 4 Opusc., tract. 1, c. 2; Turrecrem. in Sum. de Eccles., lib. 2, c. 54; Jacobat., lib. 40 de Conciliis, art. 7; Medin., Cod. de Confess., q. 39; Corumba, lib. 4 de Potestate Papæ, q. 1 $\frac{1}{2}$; Covar. in reg. *Peccatum*, 2 p., § 9, n. 6 et seq., ubi plures auctores refert auctores. Et ex Scholasticis antiquis in hanc partem inclinant Gabr., lect. 43 in Canon.; Palud. in 4, dist. 17, q. 2, et Durand. ibi, q. 2; Henric., Quodlib. 9, q. 22. Atque hanc sententiam absolute loquendo, veram censeo; quanquam si accurate distinguantur ea que in hac materia certa sunt, vix possit in re esse dissensio, sed in modo loquendi.